

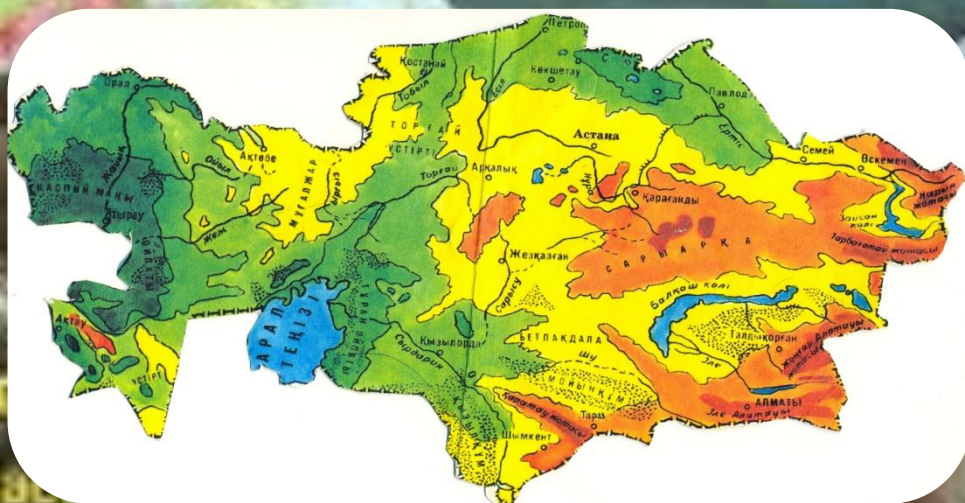
Үй тапсырмасын пысықтау

- Еуразия жер бедерінің негізі белгілерін ата?
- Ең биік және ең төмен жатқан нүктесі?
- Магмалық пайдалы қазбаларды ата?
- Шөгінді пайдалы қазбалар қай аймақта кен таралған?
- Қазақстанның пайдалы қазбалар қандай топқа бөлінеді?
- Көмірдің кен алабын атандар?

Сабақтың тақырыбы:

7 с. Климат

8 с. Қазақстанның рудалы және
рудасыз пайдалы қазбалар

Сабақтың мақсаты:

Білімділік: Оқушылар Еуразия материгінің климатымен таныстыру, олардың климат қалыптастырушы факторлары мен алатын орындары.

Қазақстанның пайдалы қазбалары, олардың орналасқан аумақтарын, атауларын білудің маңыздылығын түсіну.

2. Дамытушылық Оқушылар климаттық белдеулердің ерекшеліктері мен маңызына тоқтала отырып, оқушылардың тез ойлануға, шешімдерін дұрыс айтуға дағдыландыру.

Алған білімді өмірде дұрыс пайдалана білу, ойлау қабілетін шыңдап, ойын еркін жеткізе алу.

3. Тәрбиелік Климаттың адам өміріндегі қажеттіліктерін білуге, табиғаттағы өзгерісті анық байқауға болатынына тәрбиелеу.

Қазақстанның пайдалы қазбаларымен таныса отырып, әдептілікке, ұқыптылық, экологиялық тәлім алу

ОЙ ТОЛҒАУ.

1. КЛИМАТТЫҚ БЕЛДЕУЛЕРІҢ АТАНДАР?
2. КЛИМАТТЫҚ БЕЛДЕУЛЕРІНІҢ БӨЛІНУІ?
3. БЕЛГІЛІ КЛИМАТ ЗЕРТЕУШІСІ ҒАЛЫМ?

ЖҰМБАҚТАР:

1. ҚЫЗУЫН АЯМАЙДЫ, КӨЛІККЕ АЗЫҚ ЖАСАЙДЫ.
2. ҚАРА ТҮСТІ, ОТЫН, ЖАНАДЫ ЖАРҚЫН.
3. МӨЛДІР, ӘРІ ТҮССІЗ, ӨЗІ ТАБИҒИ ОТЫН.

Жоспар:

Климаттық белдеулерді сипаттау.

1. Арктикалық, субарктикалық климаттық белдеулер.
2. Тропиктік және субтропиктік белдеулер.
3. Қоңыржай климаттық белдеу.
4. Экваторлық және субэкваторлық белдеулер

Жоспар:

Рудалы және рудасыз пайдалы қазбаларын сипаттау.

1. Рудалы пайдалы қазбалар.
2. Рудасыз пайдалы қазбалар.

Еуразия материгінің климаты. Еуразияның климаты алуан түрлі. Мұнда солтүстік жарты шарға тән климаттық барлық белгілері байқалады. Еуразия материгі солтүстік жарты шардың барлық климаттық белдеулерін кесіп өтеді. Материкте климаттық жағдайлар солтүстіктен оңтүстікке қарай ғана емес, батыстан шығысқа қарай өзгереді.

Тапсырма

Географиялық диктант

1. Мұнда _____ тән климаттың барлық белгілері байқалады.
2. Материктің _____ байланысты күн сәулесі поляр шеіберінен солтүстікке қарай орналасқан бөлігіне аз түссе, оңтүстікке қарай біртіндеп артады.
3. Жер шарындағы жауын –шашынның ең көп түсетін жер Еуразиядағы _____ беткейі.

“Қазақстанның рудалы және рудасыз пайдалы қазбалары”

**Пайдалы
қазбалар**

```
graph TD; A[Пайдалы қазбалар] --> B[Жанатын органикалық шөгінді тау жыныстары (мұнай, газ, көмір)]; A --> C[Рудалы (кенді) магмалық тау жыныстары /темір, марганец, хром, мыс/]; A --> D[Рудасыз (кенсіз) химиялық тау жыныстары /асбест, тұз/];
```

**Жанатын
органикалық
шөгінді тау
жыныстары
(мұнай, газ, көмір)**

**Рудалы
(кенді)
магмалық тау
жыныстары
/темір,
марганец,
хром, мыс/**

**Рудасыз
(кенсіз)
химиялық тау
жыныстары
/асбест, тұз/**

Қазақстанның ПҚ

Кестені

ТОЛТЫР

№	Салыстыру жоспары	Қарағанды көмір алабы	Екібастұз көмір алабы
	Географиялық		
1	орны		
2	Өндіру әдісі		
3	Сапасы		
4	Өзіндік құны		
	Көмір қабатының		
5	қалыңдығы		
6	Тасымалдау түрі		

<i>Аты</i>	<i>Географиялық орны</i>	<i>Орналасу ерекшелігі</i>	<i>Кен қорының мөлшері</i>	<i>Өндіру әдісі</i>
Көмір				
Темір				
Марганец				
Хром				
Алюминий				
Мыс				
Алтын				
Сирек кездесетін металдар: вольфрам, молибден, ванадий, висмут, сүрлі				

1. Мұғалжар тауында кездесетін ПҚ
2. Маңызы жағынан екінші орындағы көмір алабы
3. ҚР ең бірінші мұнай ұңғысы.
4. Степняк, Ақсуда не шоғырланған?
5. Рудасыз ПҚ
6. Мыстың ең ірі кен орны
7. Алюминийдің негізгі шикі заты
8. Сарыбай темір кені қай жылы ашылды?
9. Еліміздегі ең арзан көмір
10. Қостанай обл көмір алабы

1. Мұғалжар тауында кездесетін ПҚ
 2. Маңызы жағынан екінші орындағы көмір алабы
 3. ҚР ең бірінші мұнай ұңғысы.
 4. Степняк, Ақсуда не шоғырланған?
 5. Рудасыз ПҚ
 6. Мыстың ең ірі кен орны
 7. Алюминийдің негізгі шикі заты
 8. Сарыбай темір кені қай жылы ашылды?
 9. Еліміздегі ең арзан көмір
 10. Қостанай обл көмір алабы
1. Хромит, никель
 2. Екібастұз
 3. Доссор
 4. Алтын
 5. Асбест, фосфорит, тұз
 6. Атасу
 7. Боксит
 8. 1948 ж
 9. Екібастұз
 10. Құсмұрын

«Тест»

1. Пайдалы қазбалар қолданылуына қарай нешеге бөлінеді?

А) 2

Ә) 3

Б) 4

Жанғыш пайдалы қазбаларға не жатады?

А) тас көмір, мұнай, газ

Ә) мұнай, гранит, мыс

Б) газ, тас көмір, қорғасын

3. Кенді пайдалы қазбалардың құрамында не болады?

А) газ

Ә) құм

Б) металл

4. Тас көмірдің аса ірі кен орны қайда орналасқан?

А) Өскемен, Семей

Ә) Қарағанды, Екібастұз

Б) Маңғыстау, Атырау

5. Каспий маңы ойпаты мен Маңғыстау түбегінен не өндіреді?

А) тас көмір, мұнай

Ә) қорғасын, алюминий

Б) мұнай, газ

Республика дүние жүзінде...

ҚР дүние жүзінде
вольфрамның қоры
жөнінен 1 орында.

ҚР дүние жүзінде
хромит пен фосфор
қоры
жөнінен 2 орында.

ҚР дүние жүзінде
марганец қоры
жөнінен 3 орында.

ҚР дүние жүзінде
қорғасын мен
молибден қоры
жөнінен 4 орында.

ҚР дүние жүзінде
алтын қоры
жөнінен 6 орында.

ҚР дүние жүзінде
темір қоры
жөнінен 8 орында.

Үйге тапсырма:

§ 18

83 бетте 1-3

тапсырма

§ 19,

82 бетте 1-5

тапсырма,